

༄༅། །མཁའ་སྐྱོད་འབྲས་མོ་གཤོངས་སུ་སྤང་སོག་གོང་གསུམ་གྱི་
བརྒྱད་འཛིན་མཆེད་ཚུལ་དང་ཡགོང་ས་ལྷ་པས་སྤྲུའགྲུར་རྙིང་བསྟན་ལ་ཕྱག་
རྗེས་ཆེ་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་མདོར་བསྟུས་ཐར་སྤྱིང་དགའ་ཚལ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

༄༅། །སྲིད་ཞིར་མི་གནས་ཡོངས་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས།།
ལུས་ཅན་སྤྱི་དང་ཁ་བའི་རི་པ་ལ།།
ནང་རྒྱད་བླ་མེད་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་ཡི།།
གསུང་གསང་སྤུལ་ལ་རྩེ་མེད་བསྟུས་སྐྱོངས།།

ལྷ་རིག་སྐྱེ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་པདྨ་དབང་།།
དམ་ལོག་རྒྱལ་བསེན་ཕྱིར་འཐག་བྱང་པ་རྗེ།།
བསེལ་ལྗོངས་ལུགས་གཉིས་ཁ་ལོར་བསྟུར་མཁས་པ།།
ཟིལ་གཞོན་བྲག་རྩལ་རྗེ་རྟུ་འདིར་བྲན།།

གང་དེས་གསང་ཆེན་སྤྲུའགྲུར་རྙིང་བསྟན་ལ།།
ཕྱག་རྗེས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་བརྒྱུད་ཟད་མི་ཤེས།།
དོ་མཚར་སྤང་བོ་གཅིག་ཏུ་ལེགས་བརྟུས་པའི།།
རྟོགས་པ་བརྗོད་ལ་བརྗོད་པ་མི་དམན་སྟོ།།

ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་སྟོན་བསྟུས་ཏེ་མཁའ་སྐྱོད་འབྲས་མོ་གཤོངས་སུ་སྤང་སོག་གོང་གསུམ་གྱི་
བརྒྱད་འཛིན་མཆེད་ཚུལ་དང་ཡགོང་ས་ལྷ་པས་སྤྲུའགྲུར་རྙིང་བསྟན་ལ་ཕྱག་རྗེས་ཆེ་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་
བརྗོད་མདོར་བསྟུས་ཐར་སྤྱིང་དགའ་ཚལ་ཞེས་བྱ་བ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།

དེ་ཡང་མཁའ་སྐྱོད་དཔལ་གྱི་འབྲས་མོ་གཤོངས་འདིར་དུས་གསུམ་མཁའི་པ་དཔལ་ཨོ་རྒྱན་གྱི་
མཁའ་པོ་པརླ་འབྲུང་གནས་གྱི་ཞབས་མཐེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོད་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནས་
བཟུང་ལུང་ཟིན་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མ་ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་གནས་ཞལ་སྤེས་ཏེ་རྣམ་འདྲིན་བྱ་
རམ་ཞིང་པའི་ལུང་རྟོགས་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྱག་དཔལ་ཆེ་བ་དུག་གིས་གཟེངས་སུ་བསྐྱོད་པའི་སྤྱི་
འགྲུང་བཀའ་གཏེར་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོས་སྤྲོས་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་ཅ་དགོ་འདུན་གྱི་སྤྱི་
ཆགས་བཏབ་ཏེ་སྤྱི་འགྲུང་རིང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པའི་འཆད་ཉན་སྐོམ་སྐྱུ་བ་ཕྱག་བཞེས་གྱི་རྒྱན་སྤེལ་བ་
ད་ལྟའི་བར་དུ་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པ་འདི་གསེར་ཞིང་ལོར་དུས་བཀའ་བའི་ཡོན་གྱི་བཀའ་དྲིན་
གཞལ་བར་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཞིང་།

སྐྱེས་ཆེན་འདི་དག་རྣམས་གྱི་ཕྱག་རྒྱུ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ཆོས་འབྲུང་སྤྱོད་པས་
གཅིག་གཤོང་པ་མི་བཞུགས་གཤེས་ཚད་ཐུབ་ཁུངས་ལྡན་གྱི་ཆོས་འབྲུང་ཡིག་ཆ་སྤྱོད་པས་བསྐྱེད་ཞིག་
བཀོད་ན་རང་དང་སྐྱེས་མཉམ་འགའ་ལ་ཕན་པའང་སྲིད་མཐའ་མ་བཀག་པས་མཁའ་སྐྱོད་འབྲས་མོ་
ལྗོངས་གྱི་གཙུག་ལོར་སྐྱུལ་པའི་རྣམ་འབྲུང་མཆེད་བཞི་བརྒྱད་འཛིན་དང་བཅས་པའི་འབྲུང་བ་བརྗོད་པ་
སྤོངས་པ་གཞིན་ལུང་དགའ་སྤོང་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲས་ལྗོངས་ཆོས་འབྲུང་ཞིག་སྤྱི་ཕྱག་སྐྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་
མཁའི་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་གསུང་རྣམ་ཐར་དུ་ཀྱུ་ལའི་གོས་བཟང་སོགས་གསུང་འབྲུམ་
ཁག་ལ་ཞེས་མཇལ་སྐྱབས་རྒྱུ་འདི་ཉིད་ནི་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཨོ་རྒྱན་དོན་ཆང་པརླ་འབྲུང་གནས་དང་
གཉིས་སུ་མེད་ཀྱང་། སྤྱི་གསུང་དུས་གངས་ཅན་གྱི་བསྟན་འགྲོའི་མགོན་སྐྱབས་སུ་དུས་གསུམ་མཁའི་
རྒྱལ་བ་སྤེལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཁའི་བརྟེན་ལུས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ་ཐུན་མོང་གི་གདུལ་
བྱའི་སྤྱང་འོར་བཤེས་གཉིན་དུར་སྤྱི་གཤེད་འཛིན་པའི་རྒྱལ་བསྟན་ཏེ་གང་འདུལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་མཁའ་ཁྲུབ་
ཏུ་མཛད་ལ།

ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོར་སྐྱུལ་པའི་རྣམ་པོལ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྱི་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་འཕུལ་
ཟད་མི་ཤེས་པར་སྟོན། རྒྱུར་མཐོང་གངས་ཅན་པའི་སྤྱང་འོར་ཟུར་གྱི་རྒྱལ་ལོ་གསུལ་སྤྱི་ཆེན་
པོའི་རྒྱུད་དུ་སྤྱི་འབྲུངས་པར་སྐྱུལ་པའི་སྤྱི་འབྲུལ་གྱི་སྐོས་གར་བསྐྱུར། དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་ཅ་
རྒྱུད་དང་། རྒྱལ་པོ་བཀའ་འབྲུམ། རྒྱུའི་གཏེར་ལུང་། རིག་འཛིན་སྤོག་སྐྱུབ་གཏེར་
གསར་ཐུགས་ཐིག་སོགས་དུ་མར་ལུང་བསྟན་ཚད་མས་གྲུབ་པ། ཞིང་འདིར་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མ་
མཁའ་གྲུབ་གྱི་རྒྱལ་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་ཞིང་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་ཁྲུབ་ལ་ཕན་
པ་ཆེས་དགོན་ཡང་།

འདྲེན་པ་འདྲི་ནི་སྤྲོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་མཛད་དེ་
 ཐུབ་བསྟན་རིས་མེད་དུ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་མཛད། རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁའས་
 པའི་རྒྱལ་གྱི་འགོ་བ་འདྲེན། སྤོམ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན་
 བཟུང་སྟེ་ཐུབ་བསྟན་གྱི་ཁང་བརྟེན་མཛེས་པར་མཛད། དགོངས་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་སྲ་འགྲུར་
 གྲུབ་པའི་ལམ་བཟང་པོར་གདུལ་བྱ་འདྲེན་སྤྱིར་སྤྲོ་མ་ཡི་དམ་ཞི་ཁོ་རབ་འབྲུམས་དུ་མའི་དགྱིལ་འཁོར་
 མངོན་སུམ་དུ་གཟུགས་ཤིང་དགྱིལ་འཁོར་དེ་དག་ཏུ་སྤྲོན་གྲོལ་དང་རྗེས་སུ་གདམས་པའི་རྒྱལ་དུ་མ་
 རོད་པར་མཛད་དེ་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལྟར་མཛད། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མདོ་
 སྤྲུགས་གྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་གི་དགོངས་འགྲུལ་བསྟན་བཅོས་མཐའ་ཡས་པ་རྩོམ་པ་དང་
 ལེགས་པར་འཆད་ཅིང་རྩོད་པས་སྤྲོགས་དུས་བསྟན་པའི་སྤྲོན་མེ་ཆེར་སྤར་ཏེ་མཚོག་དམན་གྱི་གདུལ་
 གྲུ་མཐའ་དག་ལམ་བཟང་པོར་བཀྱི་བར་མཛད་པས་སྲ་འགྲུར་རྙིང་བསྟན་སྤྲུག་རྗེས་ལ་འགའ་ཤིན་ཏོ་
 མཚར་རླད་དུ་བྱུང་བ་དཔག་པར་དགའ་བ་གསུང་རྣམ་ཞལ་གསུང་མ་དུ་ཀྱུ་ལའི་གོས་བཟང་པོད་
 གསུམ་དང་། གསན་ཡིག་གཞུང་འུ་རྒྱུན་པོད་བཞི་སོགས་སུ་ཐོར་བུའི་རྒྱལ་གྱི་བཞུགས་པ་
 གསལ་པོར་སྤྲོགས་གཅིག་བཀོད་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ཞིག་སའི་ཁྱོན་འདི་ལ་མི་བཞུགས་པའི་རིས་པ་ཅི་
 ལ་ཞིགས་ཀྱང་པོད་མཐོང་སྟོབས་ཞན་པས་ད་བར་དབང་པོའི་སྤྱོད་ལུལ་དུ་མ་འགྲུར་བ་དང་།

ཨོ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པས། དེ་ཉིད་མི་གནས་སྤྱང་ན་འདས་འོག་ཏུ་ སྤྲོ་མ་མཚལ་
 གྱི་རི་ལ་བྲོས་པས་ཡིབུ་ གཞུབས་གྱི་སྤྲིག་པ་ལུང་དུ་སྲུ་གི་འབྱུང་ ཁྱུང་ཚང་བྲག་ལ་སྤྲས་
 པའི་གཏར་ཁ་འདི་ མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟོགས་དེར་བསྟན་ནས་འབྱུང་ ཨོ་རྒྱན་ཞིག་པོ་
 སྤྱིང་པ་ཞེས་བྱ་འབྱུང་ ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱུལ་པའི་གཏར་སྟོན་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཨོ་རྒྱན་ཞིག་
 པོ་སྤྱིང་པ་གར་གྱི་དབང་པོ་ནི། དབུ་རུ་ཇོ་ཤུ་ག་གཉིས་བཞུགས་པའི་ལུལ་དང་ཉེ་བ་སྟོད་ལུང་
 སྤྱང་རྩེ་ཞེས་པར། ཡབ་ནམ་མཁའ་དབང་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཞེས་པ་དང་། ལུམ་ཆོ་དབང་
 བསྟན་པའི་སྤྲས་སུ་ 1524 A.D རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཉི་མོའི་བྱེད་ཤིང་པོ་སྤེལ་ལོ་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་
 ཆོ་ཉེར་གསུམ་གཟུལ་ཉི་མ་དང་སྤར་མ་གྱི་འཛོམ་པའི་ཉིན་སྤང་རྩེ་གསེར་ཁང་གི་གཟིམས་ཁང་དགའ་
 བྱེད་ཤར་དུ། སྤྱིད་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་རིགས་སུ་སྤྲུ་བཞུགས། དགོངས་འདུས་གྱི་གཏར་ཞབས་
 སྤྱད་པ་པོར་ལུང་བསྟན་ཡོད་པར་བྲགས་པ་བཞིན་སྤོམ་སྤུ་ནས་ཀྱང་བསྟན་བཀྱར་སུམ་ཚོགས་
 པར་ཞུས། སལ་ཆེར་བཀའ་གཏར་གོང་མ་རྣམས་ལ་སྤྲུགས་གཅིགས་ཆེར་མཛད་པས་གསང་ཆེན་

སྒྲིབ་མ་ལ་བཀའ་གཏེར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱི་སྤྱིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་
བསྐྱུངས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱ་ལག་ཏུ་གྱུར། གསང་ཆེན་སྒྲིབ་མའི་སློབ་མ་ལྟར་ལྟར་ཞིང་གཙོ་
བོར་སྐྱེད་ཅེ་གཏེར་ཆེན་ཉིད་དང་སོགས་རྒྱུ་ལ་སྤོ་བྱོས་རྒྱལ་མཚན་དང་། གོང་ར་ལོ་ཆེན་གཞན་
ཕན་རྗེ་རྗེ་མཉམ་ལ་སྐྱེད་སོགས་གོང་གསུམ་དུ་གྲགས་ཏེ། འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་ལ་སྒྲིབ་མ་བཀའ་
གཏེར་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་དེང་སང་གི་བར་དུ་མ་ལུང་པར་བཞུགས་པ་ཡང་གཏེར་ཆེན་འདིའི་
སྐྱེད་ལས་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

སོགས་རྒྱུ་ལ་སྤོ་བྱོས་རྒྱལ་མཚན་ནི། གཙང་གཡམས་རུའི་ཐག་གཏོང་ཁར་དུ་
སྤོང་གྱི་རིགས་སུ་འབྱུངས། རྒྱུད་དུ་ནས་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་རིག་པ་རྣམས་ཆོགས་མེད་པར་མ་བྱེད་ཅིང་།
ཁྱད་པར་གསེང་གི་ལ་མཁས། གཞོན་རུའི་དུས་སྡེ་པ་གཏོང་ཁར་བའི་ཞབས་ལྗིད་བཞུགས་པས་
མཚན་གཏོང་མཁར་འཚོ་བྱེད་དུ་གྲགས། དར་ལ་བབ་པ་ན་རིགས་སད་དེ་རབ་ཏུ་གྱུར་ནས།
ལྷ་ཆེན་རྗེ་རྗེ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན། ཡོངས་འཛིན་དག་དབང་གྲགས་པ། ཕད་སྤྱིང་གྲགས་སྲས་
རྒྱ་བ་རྒྱལ་མཚན། གཏེར་སྟོན་ཞིག་པོ་སྤྱིང་པ། སྐྱེ་ལུས་མ་སྐྱེད་པར་མཁའ་སྤོང་དུ་གཏེར་གསེང་
པ་རྗེ་རིང་གོ་སོགས་མཁས་བླ་བ་ཀྱི་སྐྱེ་མ་དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སློ་
མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་དོམ་པ་མེད་པར་གསན་ཞིང་། སློམ་པས་ཉམས་བཞེས་མཐར་སྤྱིན་མཚན་དེ་
སྟོན་མཚོག་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡུན་དུ་གནས་པའི་སྤྱིར་རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱེའི་འབྲ་
འབག་གསུང་རྩོམ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡང་གསང་སྤྱགས་སུ་འགྱུར་ལ་བོད་དུ་རྩོད་པ་
སྤྱིར་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་ལན་དུ་བཞེད་པ་དེས་པ་དོན་གྱི་འབྲུག་སྤྱ། ཁྱད་པར་དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་སྐྱར་ཐང་པ་རྒྱུད་རོ་བྱང་རྒྱལ་འབྲུམ་ཞེས་པ་དེའི་གསུང་རྒྱན་ཤོག་འབྲུར་འགའ་རྙེད་པ་ལས་
བསྟན་དེ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་ལ་གཏམ་དུ་བྱ་བ་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩིའི་དགའ་སྟོན།
རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་རྗེ་རྗེས་གསང་སྤྱགས་སྒྲིབ་མ་པ་རྣམས་ལ་བྱི་བའི་ཆབ་ཤོག་
གནང་བའི་དྲི་ལན་ལུང་དང་རིག་པའི་འབྲུག་སྤྱ། དྲི་བ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དྲིས་ལན་ལུང་རིགས་
འབྲུང་གནས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་རྒྱ་སྤྱིང་པའི་དྲི་བ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་གི་ལན་སོགས་པོད་
ཆེན་དུ་ལོང་བ་¹ བཞུགས།

¹ མངའ་བདག་པའི་ཕྱག་དཔེ་རྣམ་རྒྱལ་རྣམ་ལྟེ་དགོན་དུ་བཞུགས་པ་དང་། སྤྱིན་སྤྱིང་གཏེར་ཆེན་འབྲུར་མེད་རྗེའི་གསན་ཡིག་དུ་གསལ་ལ་བ་
གཉིས་ཆོས་ཚན་མང་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མཆིས། རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་དུ་མ་བུ་གཉིས་པར། pp 43-44

མདོར་ན་རྗེ་འདིའི་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་ཀམ་ཐོག་པའ་ཆེན་འགྲུང་མེད་ཆོ་
དབང་མཚོ་གྲགས་བཀྲིས། ར་མོ་མ་ཉི་ལྷ་དྲུ་ཡ། གསལ་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ལུས་སྒྲོབས་བཏུས་
གྲུང་ལས། །གདམས་དག་ཆང་གིས་སྒྲོམ་པའི་མང་ཐོས་རྣམ། །ལུང་རིགས་མཚོ་ཆ་བསྐྱོར་
པའི་པས་ཚོལ་དཔུང་། །འཐག་བྱེད་སྐྱེ་བའི་སྐྱང་པོ་དེ་སུ་ཞིག་ རྒྱལ་བསྟན་ཚུ་གྲུང་འབྲུམ་པུག་
བར་མེད་དུ། །འཕྲུངས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་གཏིང་ཟབ་རྒྱ་མཚོ་ལས། མད་བྱུང་ཡོན་ཏན་བླ་བས་
འཇུགས་པའི་སྤྱེས། གཞུང་བཟང་རིན་ཆེན་མང་པོ་འཕེན་གྲུང་ཉ། ། ཞེས་གསུང་པ་ལྟར་རོ།

གསལ་ཆེན་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་སྐད་གཉིས་སྐྱབ་ཆེན་པོ་གོང་ར་ལོ་ཆེན་གཞན་པའ་དོ་རྗེ་ནི་
ཡབ་པའ་ཆེན་ཞེས་པ་དང་ཡུམ་སྐྱ་ཚོས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྲས་ཡུལ་བཀྲ་ཤིས་སྤྱིང་དུ་
1594 A. D རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་ཤིང་མོ་ཉི་ལོ་ལ་འབྲུངས། གསལ་ཆེན་རྣེད་
མའི་བསྟན་འཛིན་འགྲན་དུ་མེད་པ་ཞིག་སྟེ། སྐྱབ་གཞོན་ལུང་དུས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་
ཅིང་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལུ་ལ་མཁྲིན་པ་རྒྱས། བསྟན་པའི་རྣེད་པོ་གསལ་སྤྲུགས་སུ་འགྲུང་
ལ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་མངའ། སྤྲུང་གྲུང་
རྒྱན་པ་དག་གྲང་འབད་པ་དུ་མས་རྒྱན་བཅའ་ནས་འཆད་སྤེལ་མཛད། རྒྱད་པར་རྣེད་བསྟན་
ཐུགས་ལ་བཅང་ནས་རྣེད་རྒྱུད་ཚར་གསུམ་བཞེངས་ནས་གཅིག་ཁམས་དང་གཅིག་གོང་པོར་གནང་།
མདོ་དབང་ཆེན་མོ་གཅིག་ཤུའང་ལན་བཅོ་བརྒྱད་མཛད་དེ། རྣེད་མ་བཀའ་གཏེར་ཐམས་ཅད་
འཆད་སྤེལ་གྱི་རྒྱན་བསྐྱང་བ་ལ་རྗེ་འདི་ལས་སྤྲུག་པ་སུ་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་། སྤྲུང་གྲུང་བསྟན་པའི་
སྒོག་ཤིང་གསུམ་ལྷན་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ།

ཀུན་གཟིགས་ཚངས་སྲས་ཆེན་པོ་འདིས་སྤྲང་སོག་གོང་གསུམ་སོགས་རྩོད་བྲལ་ཚད་ཐུབ་གྱི་
སྤྱིས་ཆེན་འགའ་ལ་དགོས་པ་དགོངས་གཞིའི་དབང་གིས་བྱུར་ཟའི་བཀའ་བཀྲོན་འགའ་ཞིག་མཛད་པ་
² བྱང་རྣམ་འོ་མཚར་བཀོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྤོན་གྱི་གཏེར་སྟོན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གཏེར་ཚོས་ཕན་
ཚུན་ཞུས་དག་མེར་བཞོ་ཡང་གཏེར་གནས་གྱི་སྤྲུབས་གྱི་གཏེར་སྤྲང་མི་གཅིག་པར་བྱུང་བ་ལ།
ཉང་རིན་པོ་ཆེས་ལྷོ་བྲག་སྤོགས་ནས་བཞེས་པའི་དྲག་དམར་དང་། རྒྱེད་གྱི་སྤྱིད་ཤང་སྤོགས་ནས་
བཏོན་པའི་དྲག་དམར་གཉིས་གཏེར་བསྐྱང་ལ་འབྲུང་མི་འདུག་པ་སྤྲུགས་པས་རིགས་འབྲེས་བྲས་པའི་

² བྱང་བདག་པ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འོ་མཚར་བཀོད་པ་རྒྱ་མཚོ། pp.724-725 རྩོད་ཉེ།

དཔེ་ཁོར་མོང་། །ཟབ་པ་སྐོར་བདུན་གྱི་བརྟན་པོད་དེར་སྒྲ་མེད་གྱི་སྒྲ་དོན་གྲོ་ལོད་དང་། བྱ་
 རྒྱུད་གྱི་སྒྲ་མི་འབྲུགས་པ་དབང་ཚོགས་གཅིག་གིས་བསྐྱར་བ་སོགས་གྱི་ཡ་དང་མ་དུ་ཡོ་གའི་རྣམ་དབྱེ་
 མ་ལྟེད་པ་དེ་འདྲ་ལོ་རྒྱུན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
 གཉིས་པའི་ཞབས་འབྲིན་པ་དང་སྤྱི་འགྲུར་གྱི་བརྟན་པར་མ་འབྲིན་ཚབས་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་དགོས།
 རང་དམའ་རང་གིས་མ་ཕབ་ན་བརྒྱ་སྒྲིན་གྱིས་ཀྱང་ག་ལ་ཕེབས་ཞེས་དང་། སེངྒེ་དཀར་མེའི་སྒོག་
 ཁོག་པའི་ནང་གི་སྲིན་བུའི་གཅོད་པའི་དཔེ་ལྟར། འབྲི་གྲུང་དཔལ་འཛིན་སོགས་གྱི་རིག་པ་རྟོན་
 པོར་རྣོ་མ་པའི་རྩོད་པ་ལ་ལན་རྒྱོག་དུ་མེད་པའི་སོམ་ཉི་ཟ་བ་མི་འདུག་པས་གཞོད་པར་མ་རུས་ཀྱང་།
 རྒྱུད་འདྲའི་གཏེར་སྟོན་དུ་བརྟུས་ནས་སྤིང་མའི་བསྟན་པ་འཛིག་པའི་བདུད་ལས་སྟོབས་ལྡན་ལ་སྤྱི་ཞིག་
 གིས་ཀླན་ཀ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། ལོ་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤང་པའི་སྤང་ཆེན་ལ། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་
 ལས་དབུག་པ་བཅན། ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྤང་ལ། ཞེས་དང་། ³ བརྟན་པོད་ཆེ་སྒྲུབ་རྒྱལ་བ་
 འདུས་པའི་སྐོར་ལ་ཡང་སྒྲོན་མང་པོ་འདུག་པ་རྣམས་ཞེས་དང་། ⁴ གཞན་ཡང་ཉིད་གྱི་རྣམ་ཐར་
 སྟོད་ཆ་ཐུགས་རྩོམ་མ་སྤང་ཅིའི་གསུང་འབུམ་ཁྲོད་ནས་འབྲུར་བ་དེར་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པའི་
 འཕེལ་གསུང་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤིང་པའི་བརྟེན་བསྐྱེད་དེ་གྲུ་རྩོ་རྩེས་གཏེར་ནས་གདན་དྲངས་
 གསུང་འདུག དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱང་ན་ལས་མ་འདས་པའི་སྤྱི་ལོ་དུ་མ་སྤྱིས་དབྲུས་ལབ་
 གཟུགས་ཅན་སྤིང་པོ་དགོང་བར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དྲི་མ་མེད་པ་ནས་བཤད་པས། སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་མ་དྲན་
 པ་ལས་འོས་མ་མཆིས་ནའང་། གསུང་རབ་སྤྱི་དང་མཐུན་པ་ལེགས་པས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་
 ཀུན་ཁྲུངས་གང་ཚོད་དང་། དོགས་པ་བྱུང་བའི་རིགས་ལ་སྤྱི་པ་ཡངས་ཅན་པ། སྤྱི་པ་སྤྱིར་པ་
 སོགས་སྟོད་ལུང་གི་ནང་སོ་རྣམ་པ་ཚོར་དྲི་མོལ་མཛད་འཚལ་ལོ། །ཞེས་དང་།

ཤེལ་དཀར་མེའོང་ལས། ⁵ དགོངས་འདུས་གྱི་ལུང་བསྟན་ཚིངས་སྤྱི་པ་ལས། ལས་གྱི་
 དབང་གིས་དགོངས་འདུས་དར་བའི་ཚེ། དཔེ་དཀར་སྤིང་ཞུགས་འདྲ་མིན་གཏེར་ཚོས་བརྩོམ་ཅེ།
 ཞེས་པའི་ལུང་བསྟན་ལུལ་སྤང་རྩེ་ནས་ཡིན། འདི་པས་བདུད་དུ་བྱས་བྱས་པ་ཚོའི་བདུད་གྱི་ལས་

³ བྱང་བདག་པ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འོ་མཚར་བཀོད་པ་རྒྱ་མཚོ། p.726
⁴ བྱང་བདག་པ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འོ་མཚར་བཀོད་པ་རྒྱ་མཚོ། pp.727-728
⁵ ལྷ་སྟན་སྤུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཤེལ་དཀར་མེའོང་། p.263 ལྷ་པའི་གསུང་འབུམ་པོད་ །འཛེལ་།

དེ་མཁའ་མ་བཅུ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཐར། ལྷང་ཅེ་པ་རང་སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་ལས་སྤང་མཛད་པ་དེ་ཅི་འདུག་
 བརྟགས་ཚེ་ལུས་ཉིན་རབ་བྱུང་དང་དཀར་པོ་བ་གང་དུ་ཡང་མི་གཏོགས་པའི་མི་ནག་དར་ངོམ་ཅན།
 ལྷོད་པ་སྡེ་པ་སྤྱིད་ཤོད་པའི་དམག་དཔོན། རྣམ་སྤྱོད་གི་ཀར་གི་བསྐྱིག་ཚོམ་ཐ་སྣང་གང་ཡང་མེད་
 པ་དེ་དང་སྤྱང་སྤྱང་རྣམས་ཡིན་པས་དཔྱེད་ལྡན་གྱིས་བལྟས་ན་ཉ་ཉ་དང་ཉི་ཉི་གི་ཡུལ་ཡིན་ལ།
 །ལོན་གྲང་འབྲུག་ར་ལུང་པ། སོག་ལློག་པ། གོང་ར་བ་སོགས་བདུད་གྱི་རྗེས་འབྲང་ཤིན་ཏུ་
 མང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་ཟུར་ཟུར་བཀའ་བཏོན་མང་ཙམ་མཛད་པ་འདི་ཡི་དགོས་པ་དགོངས་གཞི་
 དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་གསུམ་གྱི་དོན་གནད་ཇི་བཞིན་འཁྲོལ་བའི་ཚོས་སྤྱན་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་
 བཏོན་སྲ་ཤི་སོགས་ལ་གཞིག་པས་དགོངས་དོན་བདེ་སྐྱབས་དུ་རྟོགས་པར་གྱུར་པས་སྤྱར་གྱི་ངལ་
 བ་བསྐྱེད་པར་དགོས་པ་དེ་ཙམ་མི་ཆེ་བ་དོན་ལ་གནས། དགོས་པ་གཞི་དགོངས་པ་དངོས་ལ་
 གཞོན་བྱེད་གསུམ་གྱི་དོན་གནད་ཇི་བཞིན་མ་འཁྲོལ་བའི་འདུལ་བུ་སྐྱལ་དམན་མང་པོ་ཐེ་ཚོམ་གཞིར་
 བཀོད་པའང་སྲིད་པས་དགོངས་པ་གང་ཡིན་རྗེས་ཀུན་གཟེགས་ལུ་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱི་གསུངས་པ་
 ལྷོགས་ཙམ་བརྟམ་ཉེ་བཞེད་པ་ལ། ཞལ་སྲ་ནས་གཙང་⁶ པའི་རྒྱལ་པོ་ཀམ་བསྟན་སྤོང་དབང་པོ་དེ་
 རྣམ་དཀར་གྱི་མཛད་པ་འགངས་ཆེ་ལུགས་ལ་དཔག་ན་སྤྱི་བུ་དམ་པ་ཞིག་ཡིན་ཤས་ཆེ་ཡང་།
 ལྷུབ་འཐའི་གཙོ་བོ་གསང་སྤྱགས་རྣེད་མ་མི་མཛད་ལ། རྣེད་ལུགས་གྱི་ཚོས་སྤོང་ཅུང་ཟད་མཛད་
 པ་རྣམས་ཀྱང་སྡེ་པ་སྤྱིད་ཅེ་བའི་ལྷོགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཅིང་། ཞེས་དང་།

⁷ གོང་ར་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚོས་ཚོས་གོས་དུར་སྤྱིག་དང་ལྷ་གསེར་གྱི་སྤྱིབ་ཤིང་ལ་བསྐྱེན་སྡེ་པ་ལུགས་
 འཁྲུལ་ནས་སྤྱན་རྒྱུང་མཛད་ནས། ལྷ་མ་སོག་ལློག་པའི་སྤོང་མ་ཡིན་ཚུལ་གསན་པས་སོག་ལློག་
 པ་དགོ་ལུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་གནག་པ་གཙང་གི་དུང་འཁོར་ལ་བཞུགས་དུས་ནས་ལུགས་རྒྱུས་ཡོད་པར་
 བསྐྱེན་སྲར་བདག་རྒྱུན་གནད་བའང་ཐལ་ཆར་སོང་སྐྱམ་པའི་ལུགས་འཛིན་སྤང་གཞན་དུ་གཞོལ།
 ཞེས་དང་། ⁸ གོང་ར་ལོ་རྒྱུ་བ་སྤྱང་ཅེ་སྡེ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དགོ་ལུགས་འདི་བདུད་ལྷ་བུར་མངོན་པ་
 ཞིག་ཡོད་ཚོད་ནས་འདི་ལྷོགས་སུ་ཡོང་བར་སྤོང་མེད་འདྲ་རུང་མཛོས་ལམ་གྱི་མཇལ་འདོད་ཡོད་

⁶ ལྷང་བདག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དོ་མཚར་བཀོད་པ་རྒྱ་མཚོ། p.735 རྩོད་ཉེ།
⁷ ཉང་རྟོན་ཁ་ཚང་བསྐོ་གྲོས་མཚོག་གི་དོ་རྗེས་ལ་བཞེད་པ་ཉུང་དུ་རྣམ་གསལ། p.331 རྩོད་ཉེ།
⁸ རང་རྣམ་དུ་རྒྱ་ལའི་གོས་བཟང་། p.342 རྩོད་ཉེ།

ཚུལ་བརྗོད་པ་ཚོས་རྗེ་བླ་མ་སྣུ་བས་བདེན་པར་བརྒྱུད་སྟེ་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་གནམ་གང་
གི་དགོང་ཇའི་ལོ་གསལ་གྱི་གཏོར་མ་བྱིན་རྒྱལ་བའི་བྱུང་ཁར་སྤྲིབས་བྱུང་། ཞེས་དང་། །ཞུང་ཚོ་
སྣུང་ཅེ་གཏོར་སྟོན་དང་སྣུང་མ་སོག་སྟོན་པའི་བྱུང་འཛིན་ཡིན་འདུག་པ་ཚོས་ལུགས་དེ་བཞིན་བྱེད་ན་
དགོ་ལུགས་པ་དང་དམ་སེལ་ཆེས་པས་གཞུང་གི་སྐྱེ་ལོ་པ་མི་ཡོང་བ་འདུག་ ཅེས་གསུང་།

ལྷུ་བ་བསྟན་མཛོས་པའི་རྒྱན་ལས། ལེགས་སྐྱར་སྟེ་བ་མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་ནས་བྱུང་། ། ཞེས་
སོགས་གྱི་ལུང་བསྟན་དང་། ཞུང་གྱི་གཞུགས་བརྟན་བགྱིས་པའི་འདྲ་འབག་དང་། ། སོགས་
གྱི་རྗེ་བཙོང་ཁ་པར་ལུང་བསྟན་བཙོས་པ་འདི་འགའ་ཞིག་གཏོར་སྟོན་སྣུང་ཅེ་པས་བྱས་ཞེས་ཟེར་ཡང་
དེ་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྣམ་ཐར་དོ་མཚར་ལུང་བསྟན་གྱི་ལོ་མོར་འགའ་ཞིག་གི་
གཏོར་ལུང་ཡིན་ཚུལ་བརྟམས། གོ་ཤག་སོགས་གྱི་ཁ་ངན་མང་དུ་བྱས། དུས་ཕྱིས་གཏོར་
སྟོན་སྣུང་ཅེ་བས་ཀྱང་དཀར་དགའི་ཀུན་སྟོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་རྒྱས་གཏན་ནས་མེད་པའི་ལུང་
བསྟན་ཡང་བྱས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀུན་སྟོང་ཕྱོགས་ཞེན་སྣུང་ལུགས་གྱི་གཞུག་
དབང་དུ་བྱུང་པས་བསྟན་མི་བཟོད་པ་ལྟ་བུར་སོང་བུང་བྱ་བའི་ཕྱིས་དཔེན། ཞེས་དང་། རྣམ་
ཐར་མོར་བྱུང་དོ་ཤལ་ལས། དེ་ལྟར་ཞིག་པོ་གྲིང་པའམ། སྣུང་ཅེ་གཏོར་སྟོན་དུ་བྲགས་པ་དང་།
རྗེས་སོག་སྟོན་པ། གོང་ར་ལོ་ཆེན་གསུམ་པོ་འདི་ལ་ནང་སོག་གོང་གསུམ་དུ་བྲགས་ཤིང་། ཞིག་
གྲིང་གི་གཏོར་ལུང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་དགོ་ལུགས་དང་། རོ་བྲག་ཕྱོགས་སུ་གྲིང་གཞི་སྣུང་ཚོགས་
བྱུང་བ་མ་ཚད། ཞིག་གྲིང་རང་དང་སྟོང་འདུག་འབྲེལ་ཆེ་བ་དེ་དག་གྱི་དགོངས་གཞི་དགོས་དབང་
ལ་བརྟེན་ནས། ཡུལ་མཚོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྣམས་སུ་བཀའ་བཀོན་གྱི་རྣམ་པ་མང་དུ་
མཛད་ཀྱང་སྐྱེ་ཆེན་དམ་པའི་དགོངས་གཞི་དཔག་པར་དཀའ་བ་མ་ཟད། ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་མཚོག་གི་གྲིང་པ་ལུའི་ཡ་བྱལ་གཏོར་ཆེན་སངས་རྒྱས་གྲིང་པ་དང་སྣུང་ཅེ་གཏོར་སྟོན་
ཞིག་པོ་གྲིང་པ་གཉིས་ལ་དགོངས་འདུས་གོང་ལོག་ཞེས་བྲགས་ཤིང་སྣུང་མའི་ཚོས་བདག་རྒྱལ་དབང་
ཀམ་པ་ལོལ་པའི་རོ་རྗེ་དང་། ཕྱི་མའི་བརྒྱུད་པ་མི་བསྟོད་རོ་རྗེ་གཙོ་བོར་བཞུགས་པས་དུགས་བརྒྱུད་
ཕྱོགས་དང་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་བབས་ཤིག་གིས་འབྲེལ་ལམ་ཆེ་བ་དང་། ལྷག་པར་སྣུང་ཅེ་
གཏོར་སྟོན་ཞིག་པོ་གྲིང་པའི་སྣུང་མོ་བབས་པ་འདུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བསྟན་པའི་གཙུག་རྒྱན་

9 ཉང་སྟོན་ཁཚང་བརྟོ་གོས་མཚོག་གི་རོ་རྗེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ཉུང་དུ་རྣམ་གསལ། p.32 ། རོ་རྗེ་
10 རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་ལྷུ་བ་བསྟན་མཛོས་པའི་རྒྱན་དོ་མཚར་མོར་བྱུང་གི་ཕྱིང་བ། p.366 ། རོ་བྲག་གཞུགས་

ཞབས་བྱུང་དག་དབང་མི་པམ་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལྷུ་མ་མོར་བསུས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚེས་སྲིད་གཉིས་ཀ་
ནས་འབྲེལ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བཞུགས།

གཞན་ཡང་གཏིར་སྟོན་སངས་རྒྱལ་གྱི་དང་དུང་དུ་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚོད་ལྗེ་ཅན་གཉིས་དགུང་
ལོ་བཅུས་གཞོན་མ་གཏོགས་ཐོག་མཚུངས་པར་བྱོན། གཏིར་སྟོན་གཉིས་ཐུགས་ནང་མི་མཐུན་པ་
ག་ལ་མངའ་ནའང་བྱ་སྟོབ་འདྲ་མི་མཛེའ་བའི་ཆགས་སྣང་ལ་བརྟེན། དགོངས་འདུས་པ་ཞིག་གིས་
རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚོད་ལྗེ་ཅན་གྱི་དབུ་རྒྱའི་གསེབ་ཀྱི་ཚོད་སྟོལ་བསྟན་བླ་མ་དགོངས་འདུས་ལུང་
བསྟན་བཀའ་རྒྱུ་ལྟར་བཙུག་པ་དང་། ཚོད་ལྗེ་ཅན་གཉིས་པ་མངའ་རིས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ལེགས་
ལྷན་དོན་དང་སྣང་ཅི་གཏིར་སྟོན་ཞིག་པོ་སྤིང་པ་གཉིས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་བབས་ཞིག་ལས་སྣང་ཅི་པའི་
¹¹ ཟབ་པ་སྟོར་བདུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལུང་བསྟན་དུ། ཞང་སྟོན་ཁ་ཡི་མགོ་ཅན་སྐྱེ་བའི་མེ་སྟོ་བོ་
གར་ཉི་བའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ལེགས་ལྷན་མིང་ཅན་བན་གཞུགས་སྐྱབས་བཙུན་ཆས་ལ། གཏིར་
མིང་གཏིར་འདྲས་འགོ་བ་བསྟུ་བྱེད་ཅིང་། སྐལ་བཟང་སེམས་དཔའ་བཙུ་ཡི་སྤིང་ཁྲག་འབྲིན་ལ།
སྐས་ལུལ་འབྲས་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་སྟོན་འབྲེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་ཉམ་རྒྱུད་སྐྱབས་ལ་འགོད་པ་བྱུང་།
ཞེས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོར་ལུང་བསྟན་འགའ་བཅོས་པ་དང་།

རིག་འཛིན་ཡོངས་འདུས་ཀྱི་སྤྱི་ལུང་མདོར་བསྟུས་སྤིང་པོ་ལས། ¹² བདུད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་དམ་
སྲིའི་སྤྱུལ་པ་བཞིས་ལ། བྱུ་རྒྱུས་ནས་བཀའ་ཡི་རྒྱན་མ་བྱེད་ལ། ཅེས་པའི་ནང་ཚན་གྱི་གཅིག་
སྣང་ཅི་བ་ལ་དོགས་མོད། ཤེས་ལྷན་རྣམས་དབྱུང་པར་འཚལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་
བརྟེན། གཏིར་སྟོན་སྣང་རིག་གཉིས་པོ་ཐུགས་ནང་མི་གཤིན་པའི་རྒྱལ་ཡོན་ཉན་རྣམ་པོལ་ལས།
དེ་ལས་གཞན་དུ་གཏིར་སྟོན་སྣང་ ¹³ རིག་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་ནང་མ་གཤིན་པའི་ཕྱོགས་རྗེས་འཇུག་
རྣམས་ཀྱིས་པ་རུས་ཀྱི་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱི་འགྲུལ་བཀའ་གཏིར་གྱི་ཚེས་འགའ་ཆེ་བ་གཙང་
བརྒྱུད་ལས་འོང་བ་མང་པོ་ཞིག་བར་སྐབས་སུ་དོན་གཉིར་གྱི་ལྷ་བ་པོ་དགོན་པས་མཐའ་རྒྱས་སུ་འཕེལ་
བར་མ་གྲུར་གྱུང་། བསྟན་རྒྱུན་ལ་དགོངས་ཏེ་བཤེས་གཉིན་འཆད་ཉན་འཕེར་བ་འགའ་ལ་མདུན་

¹¹ བྱང་རྣམ་པོ་མཚན་བཀོད་པ་རྒྱ་མཚོ། p.733 རྩེད་ཉེ།
¹² བྱང་བདག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་པོ་མཚན་བཀོད་པ་རྒྱ་མཚོ། p.720 རྩེད་ཉེ།
¹³ རྗེ་བཙུན་རྒྱ་མ་དམ་པ་གཏིར་ཆེན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གང་གི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ་ཡོན་ཉན་མཐའ་ལས་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་རོལ་མོ།
ལོ་ཆེན་གསུང་འབྲུམ། p.193 རྩེད་ཁ་པ།

དོན་དུ་སྤྲེལ་སྤྲང་ཅེ་བ་རྗེས་འགྲང་དང་བཅས་པའི་རང་བཟོའི་རྣམ་ཐར་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཐུགས་
སྤྲིང་ནས་ཁྲིལ་བར་ཁོ་བོའི་སེམས་སོ། །ཞེས་དང་།

¹⁷ ལུར་རྣམ་ཐེག་མཚོག་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། ཤེས་རབ་མི་འབར་གྱི་རྩོགས་ཆེན་འཁོར་
འདས་རང་གྲོལ། སྤྲང་ཅེ་སྤྲེལ་འི་ཚེ་ཁྲིད་ཡང་སྤྲིང་འདུས་པ་དང་འཇམ་དཔལ་ནག་པོ། ཞེས་
དང་། རྩོམ་མཚོག་རྩོམ་པར་ཐར་པ་ཉུང་དུ་རྣམ་གསལ་ལས། རྗེ་ཉིད་གཏོར་ཁ་གོང་
འོག་ལ་ཐུགས་ཞེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ནའང་སྤྲང་ཅེ་གཏོར་¹⁸ ལྟོན་སྤྲོགས་ལ་མི་དགེས་པ་མེད་པའི་ཁར་གོང་ར་
ལོ་རྩེ་བར་ཐུགས་དང་དང་དམ་ཚིག་གི་ཁྱད་ནས་དེ་སྤྲོགས་གྱི་ཚོས་ལུགས། ཞེས་དང་།

¹⁹ གོང་ར་ལོ་ཆེན་གཞན་ཕན་དོན་ཞེས་སྒྲ་ཀ་ལྟ་པ། སྟན་ངག་མེ་ལོང་། སྤྲེབ་སྤྲོར་མ་དོན་
བརྗོད་ལ་བྱང་པ་སོག་རྩོག་པ་སྤོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་སྤྲིང་ཕུ་རིག་འཛིན་གྱི་གཙོས་སྤྲེལ་དུ་མ་བསྟན་
ནས་སྤྲེགས་སྤྲིང་མ་ལ་ཐོས་རྒྱ་ཆེ་བ་གཏོར་ཁ་གོང་འོག་གི་ཐོག་དངས་སྤྲ་འགྲུར་གྱིངས་བདེན་མེད་དུ་
རྩོགས་ཤིང་སངས་རྒྱས་སྤྲིང་པ་དང་སྤྲང་ཅེ་བ་གཉིས་བདེན་འཛིན་མཛོན་དུ་གྲུར་པ་རྒྱུད་ལ་སྟན་པའི་
ཁེངས་རྩོམ་ཅན་དེའི་དུང་དུ། ²⁰ སྤྲང་ཅེ་གཏོར་སྤྲོན་གྱི་གཏོར་ཚོས་རྣམས་དགོས་པའི་སྟན་གསལ་
སུལ་ནས་སྤྲ་ཞི་སྤྲུ་ཞིར་སོང་སྐད་སོག་རྩོག་བཀའ་དམ་པས་དེ་སྟོར་མ་གཏོགས་པའི་གཏོར་ཚོས་ཚང་
མ་གསལ་ཞེས་གསུང་།

གཞན་ཡང་ཡགོང་ས་མཚོག་གི་དབུ་སྤྲེལ་སྤྲིང་གཏོར་ཆེན་འགྲུར་མེད་དོན་ཞེས་ཡབ་རྗེ་དམ་པ་
གསལ་བདག་སྤྲིན་ལས་སྤྲུན་གྲུབ་གྱིས་སྤྲ་འགྲུར་འདུས་པ་མདོ་དབང་སོགས་བཀའ་གཏོར་འགང་ཆེ་
བ་ཕལ་ཆེར་གོང་ར་ལོ་ཆེན་གཞན་ཕན་དོན་ཞེས་དུང་ནས་གསལ་ན་ཅིང་། སྤྲང་སོག་གོང་གསུམ་སྤྲིན་
སྤྲིང་སྤྲོགས་རྒྱུད་པའི་གཙོ་བོར་བཞུགས་པ་བཅས། ཡགོང་ས་མཚོག་གི་དགོངས་པའི་མཐར་ཐུག་
དུ་ཐུགས་དང་མཛད་དེ། སྤྲང་སོག་གོང་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྟེན་ཡང་རྟེན་དུ་བཞུགས་ངེས་ཡིན་ཚུལ་
ཡགས་བདག་གཡུང་མགོན་དོན་ཞེས་གསུང་གཏོར་སྤྲོན་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

¹⁷ ལུར་རྣམ་ཐེག་མཚོག་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ། p.66
¹⁸ ཉང་སྤྲོན་ཁ་ཚང་བ་སྤོ་གྲོས་མཚོག་གི་དོན་ཞེས་ཐོག་ཐོག་ལ་བརྗོད་པ་ཉུང་དུ་རྣམ་གསལ། ལྷ་པའི་གསུང་འབུམ་༼མོད་ཏེ༽
p.333
¹⁹ ཉང་སྤྲོན་ཁ་ཚང་བ་སྤོ་གྲོས་མཚོག་གི་དོན་ཞེས་ཐོག་ཐོག་ལ་བརྗོད་པ་ཉུང་དུ་རྣམ་གསལ། p.288
²⁰ ཉང་སྤྲོན་ཁ་ཚང་བ་སྤོ་གྲོས་མཚོག་གི་དོན་ཞེས་ཐོག་ཐོག་ལ་བརྗོད་པ་ཉུང་དུ་རྣམ་གསལ། p.290

སློན་སྤྱིང་གཏེར་ཆེན་གྱིས་ཡབ་རྗེ་དམ་པའི་བྱུང་བུ་སྣང་ཅེ་གཏེར་སློན་ཞིག་པོ་སྤྱིང་པའི་ཟབ་
 གཏེར་ཡོངས་རྫོགས་གསལ་ཚུལ་སྐྱེལ་བཟང་གསུང་གསལ་ལས་²¹ ས་ཁྲི་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ནང་
 བདག་ཅག་ཞབས་མྱིར་དགྲིས་ཏེ་གྲ་ནང་བརྒྱད་འཕྲོང་རྒྱས་དཔལ་རིར་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པའི་གཟིམ་
 སྤྱིལ་འདེབས་པའི་སྤྲད་དུ་ལེབས། དེའི་ལས་བཟོད་དུ་སྤྱོལ་བ་དང་ལྷན་གཅིག་དཔལ་རི་སྤྱུལ་སྤྱི་
 དང་བདག་སོགས་ཁ་ཤས་ལ་མངའ་རིས་པ་ཆ་ཆེན་དང་། ཞིག་སྤྱིང་གི་གཏེར་ཆོས་ཡོངས་རྫོགས་
 གྱི་དབང་ལུང་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་ཞིང་། ཞེས་དང་། ཞིག་སྤྱིང་གི་ཟབ་གཏེར་དེ་རྣམས་
 གཞན་ལ་བཀའ་རྒྱུ་སྤྱུལ་ཚུལ་ཡོན་ཏན་རྣམ་རོལ་ལས། སྤྱུལ་སྤྱི་ཞིག་པོ་སྤྱིང་པའི་གཏེར་ཆོས་
 ལས།²² རྒྱལ་བ་འདུས་པའི་དབང་བདུན་དང་ལུང་གསུམ། ལྷ་མ་ཞི་དག་གི་དབང་ལུང་ཆར་
 རེ། ཤ་ཟ་ཁ་མེ་ཆེའི་སྲོག་དབང་གཉིས་དང་ལུང་གཅིག་ ཟབ་པ་སློང་བདུན་གྱི་དབང་ཆར་
 གཉིས། རྫོགས་ཆེན་སྤྱིང་པོ་བསྐྱེད་པའི་དབང་ལུང་ཆར་གཅིག་ ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཁོར་བ་
 ལས་སློལ་གྱི་དབང་ལུང་ཆར་གཉིས། བདེ་མཚོག་དམར་པོ་དང་ཡུག་རྩོར་སྤྲོབས་པོ་ཆེའི་དབང་
 ལུང་རེ་རེ། ཏྲ་མ་གྲིན་ནག་པོའི་དབང་བཅུ་གཉིས་དང་ལུང་བཞི། དམག་རྫོག་ཉེར་ལྔའི་དབང་
 ལུང་ཆར་གཉིས། འཇམ་དཔལ་ནག་པོའི་ལུང་དང་། རྫོགས་ཆེན་སྤྱི་གསུམ་སྤྱིང་ཐིག་གི་
 དབང་ལུང་ཆར་གཉིས་རེ། གཏེར་སློན་གྱི་རྣམ་ཐར། སོག་རྫོག་པའི་བྲ་སྤྱུབ་དང་། བཀའ་
 འབུམ་སློང་གྱི་ལུང་ཆ་ཆར་རེའོ་ཞེས་གསུང་།

གཏེར་སློན་ཆོས་བྱུང་ལས།²³ སྣང་ཅེ་གཏེར་སློན་གྱི་བཀའ་ཆོས་འབུལ་བའི་གྲངས་ལ་ནི།
 ཐམས་ཅད་མ་ཁྲིན་པ་དགོན་མཚོག་ཡན་ལག་ ས་སྤྱི་བདག་ཆེན་ངག་གི་དབང་པོ། ཅེ་སློང་
 བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་བསམ་འབྲུག། འབྲུག་པ་ཞབས་བྱུང་མི་པམ་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཡིན་ལ།
 ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་སློབ་མ་བརྒྱད་པ་དང་བཅས་པ་ནི། ཁམས། ཀོང་པོ། དུགས་པོ།
 གཉལ། ཨ། ལྷོ་རྒྱུད། སྤྲ་ཤོ། དབུས། སྤོགས། གཙང་སོགས་ཐམས་ཅད་ན་
 སློབ་བུའི་ཚོགས་བསམ་གྱི་མི་ཁྲབ་ཅིང་བརྗོད་གྱི་མི་ལང་། དེང་སང་དུས་ངན་འདི་ལྷ་བུའི་དུས་

21 རློན་ལས་ལྷན་གྲུབ་གྱི་རྣམ་ཐར་སྐྱེལ་བཟང་གསུང་སེལ། རློན་སྤྱིང་གཏེར་ཆེན་གསུང་འབུམ་ ཉོ་ཤོད་ག་པ། p.122
 22 རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་དམ་པ་གཏེར་ཆེན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པའི་ནང་གི་རྫོགས་པ་བརྗོད་པ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་རོལ་མོ།
 རློན་སྤྱིང་གཏེར་ཆེན་གསུང་འབུམ་ ཉོ་ཤོད་ཁ། p.188
 23 ཀམ་མི་འབྲུང་དབང་གི་རྒྱལ་པའི་གཏེར་བརྗོད་ཆོས་འབྲུང་། p.215

འདིར་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྲོག་མཐུན་པ་སྣང་བྱུང་ཞིང་། རྒྱུད་པར་རྒྱུང་ཚང་བྲག་གི་གཏིར་
ནས་སྤྱན་དྲངས་པའི་དམག་བརྗོད་ཉིར་ལྗེ་སྐོར་འདིས་ཐོད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱང་ཏེ། འཕྲང་སྤྱང་སྒོ་
སྤྱང་ཐམས་ཅད་དང་། མགོན་པོ་བདུན་ཅུ་ཙུ་ལྟ། དཔལ་མགོན་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་དབང་སྤྲུག་
ཡུལ་འཁོར་སྤྱང། ཁྲོ་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་དྲག་སྤྲུགས་ལ་བརྟེན་ནས།
མཐའ་དམག་གཏུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་འདུལ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆེར་
རྒྱས་པར་མཛད་པའོ་ཞེས་གསུང་།

གཙང་མོང་གོང་རར་སྤང་ཅེ་གཏིར་སྟོན་ཀྱི་ཚོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་དགོན་སྡེ་གོང་ར་སྤྱན་གྲུབ་
ཚོས་སྤྱིངས་སྤྱོད་ལུགས་སྤྲུག་བཞེས་རྣམས་བསྟུན་ཏེ་གཏིར་ཁ་གོང་ལོག་མོད་ལྗེ་སོགས་ཀྱི་
ཟབ་གཏིར་གྱི་སྲོལ་གསར་དུ་གཏོད་དེ་གོང་ར་ངེས་གསང་རྟོག་གྲིང་དུ་མཚན་གསོལ། སྤང་སོག་
གོང་གསུམ་གྱི་ལྷ་གྲུབ་གཙང་མར་འཛིན་པའི་གྲུ་རྟོང་སྤྲུག་སྲོལ་བསྐྱར་ཁ་མི་ཉན་པ་འགའ་ཞིག་ཚོས་
སྤེའི་ཉེ་སྤྲུགས་ཅམ་ལའང་ཡོང་མི་ཚོག་པའི་བཀའ་བྲིམས་བསྟུན་ཏེ་ཡུལ་འཕུད་པ་སོགས་ཀྱིས་
དབུས་གཙང་སྤོགས་སུ་སྤང་སོགས་གོང་གསུམ་གྱི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་པའི་དགོན་སྡེ་མངོན་ཚེ་བ་མི་
བཞུགས། དེ་ལྟར་ཡང་ཡགོང་ས་ཚེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུ་ལས། ²⁴གོང་རའི་གྲུ་རྟོང་སྤང་སོག་གོང་
གསུམ་གྱི་ལྷ་གྲུབ་ལ་ཞེན་པའི་མ་རུང་བའི་རིས་ལ། གནས་ཚང་གཏོང་བ་དང་། ལྷན་སྟོབ་
འདྲིས་ཚེན་གསུམ་ཚེ་སྤལ་པ་མ་ཅན་གྱི་དཔེ་བཞེན་གྲུ་པ་གསར་པ་སྟོན་མེད་རྣམས་ཀྱང་ལྷན་ཅན་དུ་འགོ་
བའི་ཉེན་འདུག་པས་མི་བྱེད་ཅིང་། བྱས་པ་བྱུང་ན་ཚོགས་སུ་མང་ཇ་ཚར་དེ། ལྷ་མར་ལྷ་ཚན།
སྤེ་སྤེ་བ་རྣམས་ལ་སྤེལ་གཏོར་བྱེད། ཉེ་སྟོར་གྱི་སྤྱིལ་སྟོང་དང་སྤྲུག་པ་ཚོར་སྤྲད་མ་སྤྲད་དག་
བསྟོས་ཀྱི་གསང་བ་དར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་གྱི་ཚོར་བ་བྱུང་ཀྱང་སྤྱི་སོར་འཕྲོས་བཏང་བའི་འཕྲལ་དུ་
དབྱུང་ཞིང་མདོ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཚམས་གཅོད། ཤེས་བཞེན་དུ་འཕྲོས་མ་བཏང་ན་སྤྱན་དར་འགལ་
ཞེས་གསུངས།

མཁའ་སྟོན་འབྲས་མོ་ལྗོངས་འདིར་ཡོངས་གྲགས་རྣལ་འབྱོར་མཚེད་བཞིའི་ལ་གྲུལ་པར་ཚེན་གྱི་
མ་དངོས་བྱོན་བརྟུལ་ཞུགས་གྲུབ་པའི་དཔའ་བོ་²⁵ ལྷ་བཙུན་ནམ་མཁའ་འཛིགས་མེད་ཅུལ་གོང་ར་ལོ་
ཚེན་གཞན་པར་རྟོག་སྟོབ་མའི་གཙོ་བོར་བཞུགས་པ་དང་དུས་ཤིས་ལྷ་བཙུན་གསུམ་པ་ཁྲག་འཕྲང་

²⁴ གོང་ར་ངེས་གསང་རྟོག་གྲིང་གི་བཅའ་ཡིག་ ལྷ་པའི་གསུང་འབྲས། རྩོམ་སྟེ། p.89
²⁵ 1597-1653 A.D.

འཇིགས་མེད་དཔའ་བོས་སློན་སྤྱོད་གཏོར་ཆེན་སྐྱེ་མཆེད་མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟེན་ཏེ་བཀའ་བརྒྱུད་
 བདེ་འདུས་གྱིས་ཐོག་དྲངས་བཀའ་གཏོར་གྱི་སློན་གྲོལ་དེ་སྟོན་མཉེས་ནས་བརྒྱུད་པ་དང་། གཏོར་
 གསར་གྱི་ཕུག་བཞེས་གྱི་རྒྱུན་སྲིལ་བ་ད་ལྟའི་བར་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པས་གང་ནས་བྱུང་བའི་
 རྩུངས་སློན་གྲོལ་སྤྱོད་པའི་བརྒྱུད་པའི་གཙོ་བོར་སྤྱོད་སོག་གོང་གསུམ་བཞུགས་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་
 དག་གི་སློབ་བརྒྱུད་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ལྷ་བཙུན་ཀུན་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་འབྲས་སྤོངས་གནས་སློ་
 མ་སྤེལ་པའི་གོང་དབུས་གཙང་སྟོན་བཞུགས་སྐབས་ཀུན་གཟིགས་ལུ་པ་ཆེན་པོ་དང་ཕུགས་འདྲིས་
 གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་རྗེ་གཉིས་ཀའི་གསུང་རྣམ་ལས་མི་གསལ་ཞིང་། ལྷ་ལོ་ 1646 A.D རབ་
 བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཁྲི་ལོར་འབྲས་མོ་སྤོངས་འདྲིས་ཞབས་བཞོད་དེ་སྤེལ་གནས་མཐིམ་བྲག་
 དཀར་བཀྲ་ཤིས་སྤོངས་སུ་དག་པའི་སྤྱོད་བ་འབྲུམས་ཀླུ་པར་དག་པ་ཡི་ཤེས་གྱི་མཁའ་འགྲོམ་པརྱ་
 མདངས་གསལ་ཚུལ་གྱིས་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་པས་རྩ་གསུམ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱོ་ཟབ་ཚོས་རིག་
 འཇིན་སྟོན་སྐྱེ་བའི་ཆོས་བཀའ་གསར་དུ་བབས་པའི་ཐང་ལྷའི་ལུང་བསྟན་ཏེ་མེད་ཡིད་གྱི་གདུང་སེལ་
 ལས། མཁའ་པར་སྐྱེས་ཆེན་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་རྒྱ་བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཞིང་།
 སྟོངས་གྱི་མཁའ་ཀུན་ངང་མེའི་གཙུག་པོ་སྤྱི་གཅིང་དཔའ་བོ་ཁྲོ་བའི་གཟུགས་པོ་བྱིན་ཆགས་
 མཚན་དཔེ་ལྷན་གྱུར་པའི་། ཟ་དོར་གདུང་མཐའ་པརྱའི་སྐྱེལ་། འགྲོ་མགོན་ཆོས་གྱི་བདག་
 པོར་གཏོད་པོ་། བདུད་དང་དམ་སྤྱིའི་བར་ཆད་དང་། སོ་དགུ་ཞེ་གསུམ་ང་གསུམ་གྱི་། རེ་
 དུག་དོན་བདུན་ཚེ་ཡི་འཕྲང་། མི་མཐུན་བར་ཆད་འདི་ཡིས་སེལ་། དབུས་སྟོན་ཆོས་བདག་
 གཙོ་བོ་ཡིན་པོ་། ཞེས་ལུང་ཟིན་ཆོས་བདག་གི་གཙོ་བོ་ཡོང་ས་ཆེན་པོ་བཞུགས་པ་དང་།

དེ་ཡང་ལྷུ་ཀུན་མཁྲིན་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་ཡོང་ས་ཆེན་པོའི་དབུ་རྒྱར་བཞུགས་པ་དང་ལྷུ་ར་
 འདིས་ལྷ་བཙུན་རྗེའི་དུང་དུ་འཇའ་ཚོན་དཀོན་མཆོག་སྤྱི་འདུས་སོགས་གསལ་པའི་སྤྱོད་པའི་མོས་སུ་
 བཞུགས་པས་རྗེ་དེ་གཉིས་གྱི་བར་གྱི་མཚམས་སྐྱོར་གྱི་བདག་རྒྱུན་ལས་ཡོང་ས་མཆོག་དང་འབྲེལ་
 བཞོད་ཚུལ་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། 1651 A.D ལུགས་ཡོས་སྐྱེ་བ་ལུ་པ་དང་དུག་
 པའི་ནང་²⁶ ཀོང་པོ་རྗེ་གསུམ་ཆེན་པ་ཀུན་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་འབྲས་སྤོངས་གནས་སློ་སྤེལ་སྐྱེ་བའི་རིན་
 ཆེན་སྤྱངས་པར་དག་སྤྱོད་གྱི་ཟབ་ཚོས་མང་དུ་བྱུང་བ་བོད་འབངས་བདེ་ཐབས་གྱི་རིམ་འགྲོ་མཇུག་པར་

²⁶ རང་རྣམ་རྒྱུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་། རྩ་བོ་དེ་། p.317

བྱོན་ཏེ་གྲུང་ཐང་དུ་རྗེ་སྒྲུབ་མར་ཚེས་བཀའ་རྣམས་རྗེ་གསུམ་པར་ལུལ། ཞེས་དང་། མཁའ་འགྲོ་སྡེ་
ལུ་ལ་བརྟེན་པའི་བརྟན་བཞུགས་ཤིག་འདུག་པ་དེ་མཁའ་འགྲོས་དག་སྐྱང་དུ་གསུང་ཚུལ་གྱི་ལུང་
གཏེར་མ་མིན་པའི་དེས་པ་མི་སྐྱང་གང་ལྟར་གྲུང་དུ་བཅུགས། ཞེས་དང་། ཤེལ་བྲག་ནས་
གོང་པོ་རྗེ་གསུམ་ཚེན་པ་བྱོན་པའི་སྟོན་སྐྱོད་བར་གསུམ་གྱི་ལུང་བསྟན་རྣམས་ཞིབ་མོལ་དང་བྱུང་འཇུག་
ཚེན་པོའི་སྐྱོད་འཚར་ཅན་དེ་སྟེར་སྟེན་མཚན་ཅེས་གསལ།

གཞན་ཡང་ལྷ་བཅུན་ཚེན་པོ་སྐབ་བསྟན་དེ་རྗེ་བྲག་དང་ཚེས་དམ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཞིང་སྐྱ་སྟོང་
གཉིས་པར་གདབ་²⁷ ཀུན་བཟང་འཇིགས་མེད་སྐབ་བསྟན་དེ་རྗེ་བྲག་ལ་སྐྱིག་ཞུགས་གྱིས་བྱང་
བདག་པད་སྟོན་གྱི་སྟོན་མར་བཞུགས་པ་དང་། སྐྱ་སྟོང་གསུམ་པ་²⁸ འཇིགས་མེད་དཔའ་བོ་རིག་
འཛིན་པ་རྒྱ་སྟོན་ལས་གྱི་སྟོན་མར་བཞུགས་ཤིང་། སྐྱ་སྟོང་བཞི་པ་ཀུན་བཟང་འཇིགས་མེད་རྒྱ་
མཚོས་བྱང་བདག་ལུ་པ་སྐལ་བཟང་པ་རྒྱ་དབང་ལུ་གཡི་བྱང་དུ་དེ་རྗེ་སྟོང་པའི་དབང་ལུང་གསལ་ཚུལ་
བྱང་རྣམ་གཞིན་ལུ་བྱང་བའི་ཡིད་འཕྲོག་ལས། རིག་འཛིན་ཚེན་པོ་སོ་དགུ་པ་མེ་སྐང་བླ་བ་དང་པོའི་
ཚེས་བརྒྱད་ལ་²⁹ འབྲས་ལྗོངས་རྗེ་གསུམ་ཚེན་སྐལ་པའི་སྐྱ་སྟོན་ལམ་ཚེན་མོར་ཐེབས་ཞོར་དོས་མར་དེ་རྗེ་
སྟོང་པའི་དབང་ལུང་གསལ་པར་ཆེད་བསྟན་ཐེབས། ཐོག་མའི་ཚེས་སྟོལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་
འགྲིག་ རྗེ་བྱང་སྟོན་ལམ་ཚེན་མོར་ཐེབས་དགོས་གཤིས་ལྷ་རྗེས་སྐྱ་འགག་སྐམ་བུབས་ཁ་ཤས་གྱི་
ཐེབས་རྗོངས་དང་གོང་ཞབས་མཚོག་ལ་ལུང་གསལ་སྟན་འབུལ་ཞུས་སྟོའི་རིགས་རྣམས་རྗེ་བྱང་ཉིད་
ལ་ཡང་དག་ཞུས། རྗེ་གསུམ་ཚེན་སྐལ་པའི་སྐྱར་དེ་རྗེ་སྟོང་པའི་ལུང་པོ་ཏེ་གཉིས་དབང་བཅས་ལུལ།
དེད་རང་གི་དག་སྐྱང་མའི་སྐྱ་སྐྱབ་དངོས་བྱུང་གཏེར་མཚན་ཅེས་ལྷ་བཅུན་ཚེན་པོའི་གསུང་ཞིག་ཡོད་
པའང་ལུང་བསྐྱབས། མཚན་ཀུན་མཁྱེན་པ་རྒྱ་རྣམ་པོལ་འཇིགས་མེད་དེ་རྗེ་སྟོང་པོ་སྟེན་བྱུང་རང་
རིག་ཚུལ་དུ་གསོལ། སྐྱ་གསུང་བྲགས་ཉེན་སྐྱ་གཟན་བཅས་ལུལ་ཏེ་ཐེབས་རྗོངས་ཞུས། ཞེས་
གསལ་བས་ལྷ་བཅུན་ཚེན་པོ་ནམ་མཁའ་འཇིགས་མེད་སྐྱ་སྟོང་རིམ་བྱོན་སྐབ་བསྟན་དེ་རྗེ་བྲག་དང་
འབྲེལ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བཞུགས་ཀྱང་འདི་སྟོན་ལ་རྟོག་དཔྱོད་ཞུགས་པ་ཉུང་བར་སྐྱང་དོ་།

²⁷ ལྷ་རིགས་གྱི་བཅུན་པ་བསྐལ་བཟང་པ་རྒྱའི་མིང་ཅན་རང་ཉིད་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་འཇམ་གཉིན་ལྷུང་ལ་གཞན་པའི་དགའ་ཚལ་
གཞིན་ལུ་བྱང་བའི་ཡིད་འཕྲོག་ དཔེ་རིང་དཔེ་གཟུགས། p.561
²⁸ 1656 A.D-1675 A.D.
²⁹ 1682 A.D-1735 A.D.

བྱུང་པར་རྣལ་འབྱོར་མཆོད་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཚོས་རྒྱལ་ཚངས་པ་སྣའི་མེ་ཏོག་གི་གདུང་རྩི་མ་མེད་
 པ་ལས་རིམ་པར་བྱོན་པ་མངའ་བདག་སེམས་དཔལ་ཚེན་པོ་³⁰ སྤུན་ཚོགས་རིག་འཛིན་གྱི་ཡབ་མེས་
 དམ་པ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟག་ཤམ་ཅན་གཙུག་གི་མོར་བུར་བསྟེན་ཏེ་སྤྱང་སོག་གོང་གསུམ་ནས་བརྒྱུད་
 པའི་རིང་བརྒྱུད་བཀའ་མ་དང་ཉེ་བརྒྱུད་གཏེར་མའི་སྤྲིན་གྲོལ་ཡུག་བཞེས་སྤྱུང་འཕྲིན་དང་བཅས་པ་
 བུམ་པ་གང་བྱོར་གསལ། ཡབ་མེས་སྟག་ཤམ་པ་འདི་སྤྱང་ཙེ་གཏེར་སྟོན་ཞིག་པོ་སྤྱིར་པའི་ཟབ་
 གཏེར་བྱགས་ཇི་ཚེན་པོ་འཁོར་བ་ལས་སྒོལ་གྱི་ལུང་བསྟན་ལས་ཀྱང་། མངའ་རིས་རྒྱལ་པོ་སྟག་
 གི་མཚན་མ་ཅན་ཅེ། ཐེག་ཆེན་ཚོས་མོས་ཚེའི་མིང་ཅན་ལེ། ཚོས་འདི་གཏེར་པར་བུས་ན་པན་
 པར་འགྱུར་ཅེ། ཞེས་དང་།

ཡིར་པ་རྟོ་རྩེ་བྲག་སྟག་ནས་སྤུན་བྱངས་པའི་གཏུམ་པོ་ཁོ་བོའི་ལུང་ལས་བསྟན་གྱང་། མངའ་
 བདག་སྤྱུལ་པ་མངའ་རིས་རྒྱལ་པོ་ནི་ཅེ། ཚོས་རྒྱལ་སྟག་ཤམ་ཅན་ལ་སྤྱད་པ་ནི་ཅེ། བར་ཆད་
 བདུད་ལས་གྲོལ་ཏེ་བསྟན་པ་ཡང་ཅེ། ཉི་ཟླ་གསལ་བ་ཇི་བཞིན་བྱུང་བར་གྱུར་ཅེ། ཞེས་ལུང་བཟིན་
 ཚོས་གྱི་བདག་པོར་བཞུགས་པས་དེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྤྱང་ཙེའི་གཏེར་གསལ་རྒྱན་གང་བཞུགས་ཇི་
 མངའ་བདག་སྤུན་ཚོགས་རིག་འཛིན་གྱིས་གསལ་བཞེས་མཛོད་པས་སྤྱང་སོག་གོང་གསུམ་འབྲས་
 ལྗོངས་མངའ་བདག་ཡབ་སྟག་གི་བརྒྱུད་པའི་གཙོ་བོར་བཞུགས།

1642- A.D བབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་རྟའི་རྟོར་རླ་གསུམ་པའི་མར་སྤོགས་གྱི་ཉེར་ལྗེའི་ཉིན་
 རྒྱལ་ཁབ་གཞིས་ཀ་ཙེ་ནས་སྤིད་པའི་སྤུན་ཚོགས་ལ་སྤྱི་སྟག་མཛོད་དེ་རྟོར་རླ་བརྒྱུད་པའི་དཀར་སྤོགས་
 གྱི་ཚོས་གསུམ་ཉིན་འབྲས་མོ་ལྗོངས་གྱི་སའི་ཐིག་ལེ་ཡུག་བསམ་ནོར་བུ་སྤྱང་དུ་ཞབས་མཐེལ་གསེར་
 གྱི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར་བཀོད། ལོ་འདིར་འབྲས་ལྗོངས་སྤྱང་ཏོག་ནས་མི་ཉག་རྒྱལ་པོ་གྲུད་པ་འབུམ་
 བསགས་གྱི་གདུང་ཞལ་དོ་ཨ་པ་རྟོ་རྩེར་ལྗོངས་འདིའི་ཆབ་སྤིད་ལུགས་གཉིས་གྱིས་མངའ་དབང་གྱུར་
 བའི་ཐོག་མའི་རྒྱལ་པོར་མངའ་གསོལ། མཚན་ཡང་སྤུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ་ཏེ་ཡོན་
 མཚོད་དུ་གྱུར། སྤྱི་ལོ་ 1643 A.D རྒྱ་མོ་ལུག་ལོར་ཡུག་བསམ་རིན་ཆེན་ཐར་པ་སྤྱིར་སྟག་ཁང་
 དམར་པོ་རྟོན་དང་བརྟོན་པར་བཅས་པ་གོགས་མེད་དུ་གྱུབ། གནས་གྱི་ལྷོ་བ་བྲག་དཀར་བྲག་ཤིས་
 ལྗོངས་དོས་འཛིན་ཐོག་མར་མཛོད་དེ་དགོན་ལ་ཆགས་སུ་བ་བྲག་ཤིས་དགོ་ལེགས་གྱི་གཙུག་ལག་
 ཁང་རྟོན་དང་བརྟོན་པར་བཅས་པ་བཞེངས།

³⁰ 1592 A.D-1656 A.D.

བསྟན་ཅུ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་ཏེ་སྤྲོད་སོགས་གོང་གསུམ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་བཞེས་ཅུ་
 གསུམ་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཁོར་བ་ལས་སྡོལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་ཕྱིས་ཏེ་སྤོང་གོལ་བུམ་རྒྱུ་ལྷོ་བ་
 མཛོད་སྐབས་དོ་མཚར་བའི་རྟགས་མཚན་དུ་མ་བསྟན་པའི་བུམ་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ད་ལྷའི་བར་བཀྲ་ཤིས་
 སྤོངས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོར་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་བཟང་པོ་ལུས་
 ཅན་འབྲུམ་ཕྱག་དུ་མ་གསུང་མཚོག་ཡི་གོ་དུག་མས་བྱིན་གྱི་རྒྱལ་ས་པའི་སྤོང་གོལ་གྱི་བདུད་རྩིས་རྒྱུད་
 ལ་ཐར་པའི་ས་པོན་བསྟན་པ་འདི་གཅིག་ཕྱིས་སྤྲོད་ཅུ་གཏེར་ཆེན་གྱི་ཟབ་གཏེར་བྱིན་རྒྱལ་ས་གྱི་ཚན་ཁ་
 ཆེ་བ་དང་འགྲོ་དོན་སྤོན་ལས་གྱི་རྒྱུན་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་པ་
 དང་། གཞན་ཡང་ཆོ་སྐབ་རྒྱལ་བ་འདུས་པ། ཡེར་པ་དོ་རྗེ་བྲག་ནས་གདན་དྲངས་པའི་ཕྱག་
 རོར་སྟོབས་པོ་ཆེ། ཏུ་མ་གྱིན་ནག་པོ་ཕྱགས་གྱི་སྐབ་པ་སོགས་ཅུ་གསུམ་ཆོས་སྤོང་དང་བཅས་པའི་
 ལས་རབ་འབྲུམས་སལ་ཆེར་སྤྲོད་ཅུ་གཏེར་སྟོན་པའི་ཕྱག་བཞེས་གྱི་རྒྱུན་བཟང་པོ་འབྲས་མོ་སྟོངས་
 འདིར་དྲངས་པའི་ཕྱགས་བསྐྱེད་བཀའ་བྲིན་ལ་བརྟེན་གནས་གྱི་ལྷོ་བ་བྲག་དཀར་བཀྲིས་སྤོངས་དགོན།
 གདན་ས་གསུམ་པ་ཟེལ་གཞོན་དགོན། ལྷོ་འབྲས་སྟོངས་རྣམ་རྒྱལ་སྡེ་ཅུ་དགོན། བྱང་འབྲས་
 ལྷོངས་ལ་རྒྱུད་ཐམ་གཅིག་མངའ་བདག་དགོན། མང་རྟུན་སེང་གཅིག་མངའ་བདག་དགོན་
 སོགས་རྗེ་ཉིད་དང་གདུང་སྤུས་རིམ་བྱོན་རྣམས་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་ཏེ་སྤྲོད་སོགས་གོང་གསུམ་གྱི་བརྒྱུད་
 འཛིན་ད་ལྷའི་བར་མ་ཉམས་པར་བཞུགས།

མངའ་རིས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལུན་དོ་རྗེ་དང་སྤྲོད་ཅུ་གཏེར་སྟོན་ཞིག་པོ་སྤོང་པ་གཉིས་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བབས་ཤིག་ལས་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཕན་ཚུན་ལྷུང་བསྟན་འགའ་བཅོས་རིས་གྱིས་
 ཕྱགས་ནང་མི་གཤེན་པས་དོ་བྲག་སྟོགས་སྤྲོད་སོགས་བརྒྱུད་འཛིན་དང་བཅས་དོགས་ཟོན་ཆེ་གཤིས་
 འབྲས་སྟོངས་སྤྲོད་སོགས་བརྒྱུད་འཛིན་མངའ་བདག་པའི་གདུང་བརྒྱུད་རིམ་བྱོན་ཕྱབ་བསྟན་དོ་རྗེ་བྲག་
 ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་ཞིབ་གྱི་གཞི་དང་བྱང་བདག་ལྷ་པོ་དོ་བྲག་རིག་འཛིན་སྐལ་བཟང་པོ་
 དབང་ཕྱག་ 1719 A.D རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་སྤྱི་ལོ་བྱེད་ཅེས་པ་ས་མོ་ཕག་ལོར་འབྲུངས་པ་
 དགྲུང་གངས་ཉེར་ལྷུང་ཕེབས་པ་ 1743 A.D རྒྱ་སྐབ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡར་ཆོས་ལ་སྐྱ་མ་
 31གསང་སྟགས། ཤ་རི་མངའ་བདག་པ་གཉིས་ལ་བསྟོན་རྗེས་གྱི་སྟོན་པ་ཕོག་ ཞེས་དང་།

31 ལྷ་རིགས་གྱི་བརྒྱུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་པོ་ལྷའི་མིང་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་འཇམ་གཉེན་ལྷུན་ལ་གཞན་པའི་དགའ་ཚལ་
 གཞོན་རྒྱ་བྱང་བའི་ཡིད་འཕྲོག་ དཔེ་རིང་དཔེ་གཞུགས། p.295

རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་སོ་གཅིག་པ་ 1745 A.D ས་སྐྱལ་ལྷོ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ལ་ཤ་རི་
³²མངའ་བདག་ནས་སྐྱེ་རིམ་པ་ཞིག་དགོས་ཚུལ་གནང་བར་གྲུ་མ་དག་འདུན་བསམ་འགྲུབ་གཉིས་
ཚོར་བད་བྱས། ལྷ་ཚང་སྤྱི་སོས་འཛོལ་ཉེན་དོད་ཆོ་རྒྱལ་དང་སྐྱེན་དཀར་རྩོམ་ཉི་རི་བ་ཅན་སོགས་
འབྱོར། ཞེས་གསལ་བ་འདི་གཏུང་སྐས་མངའ་བདག་མངའ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འམ་ཆོས་
རྒྱལ་ཚེ་རིང་དར་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ངེས་པས་དཔྱད་གཞིའོ།

ཀུ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཆོ་དབང་ཉེར་བུ་དགུང་གུངས་ལྷ་བཅུར་ཕེབས་པ་ཕྱི་ལོ་
1747A.D རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་མེ་ཡོས་ལོར་ཤ་རི་མངའ་བདག་པས་དཔལ་དུས་
འཁོར་གྱི་དབང་གསལ་ཚུལ་འཇམ་དབྱེངས་མ་ཁྲིན་བརྩེ་དབང་པོས། ³³ ཤ་རི་མངའ་བདག་པར་
དུས་འཁོར་གྱི་དབང་དང་། སྐྱལ་ལུང་ཤག་ཏུ་སི་ཏུ་དཔལ་པོ་བཅས་པར་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་
བསྐྱར་སྐུལ། ཞེས་གསུངས་པར་གཞིགས་ན་མངའ་བདག་པའི་གཏུང་སྐས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་
དང་སི་ཏུ་ཚོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་གཉིས་ཀའི་སློབ་མར་བཞུགས་པས་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཁྱུངས་ལྡན་
གྱི་ཡིག་ཚང་དང་བསྐྱེད་ཏེ་ཡང་ཡང་བརྟག་པར་རིགས་སོ།།

རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་རྩེར་བཞུགས་པའི་ཐུགས་སྐྱབ་དུག་པོ་མཐིང་ཁ་རྩལ་གྱི་ལས་བྱང་ནག་འགྲོས་མ་
ལས། ཆོས་རྒྱལ་སྐྱལ་ཤམ་ཅན་ནམ་ཡོན་ཏན་ཡུན་ཚོགས། སེམས་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་རིག་
འཛིན། ཆོས་རྒྱལ་བུམས་པ་བསྐྱེད་འཛིན། ལྷ་བཅུན་གྲགས་པ་དོན་ལྡན། སེམས་དཔལ་
རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་། མངའ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ། ཆོས་རྒྱལ་ཚེ་རིང་དར་པོ། ཆོས་
རྒྱལ་ཚེ་རིང་ལྷན་ཚོགས། འགྲུར་མིད་ཆོ་དབང་བསྐྱེད་འཛིན། བྱི་ལྷེ་འགྲུར་མིད་བསྐྱེད་འཛིན།
ཆོས་རྒྱལ་ཚོ་དབང་རབ་བརྟན། བྱི་ལྷེ་འགྲུར་མིད་བཟང་པོའི་བར་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་
ལས་གསལ་བས་ཕྱིས་ཀྱི་བར་གཏུང་བརྒྱུད་དང་དེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་དབང་ལུང་གི་རིམ་པ་མ་ཉམས་
པར་བཞུགས་ཤས་ཆེའང་གཏུལ་བྱ་བསོད་ནམས་དམན་པས་བར་སྐྱབས་དབང་ལུང་གི་རྒྱུན་ཡོད་
མིད་དཔྱད་ཞིབ་དང་འབྲུལ་བུལ་གྱི་གཏུང་བརྒྱུད་འཛིན་བདག་ཞེན་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་1959

³² ལྷ་རིགས་ཀྱི་བཅུན་པ་བཀལ་བཟང་པདྨའི་མིང་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་འཇམ་གཉེན་ལྷུངས་གཞན་པའི་དགའ་ཚལ་
གཞིན་རྒྱ་བུང་བའི་ཡིད་འཕྲོག་ དཔེ་རིང་དཔེ་གཟུགས། p.360
³³ འཇམ་དབྱེངས་མ་ཁྲིན་བརྩེ་དབང་པོའི་བཀའ་འབྲུམ་ ། སོ་དོད་ ། གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་པའ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཐོར་གསལ་
རིམ། p.256

A.Dནས་བཟུང་ཚོས་ལྷན་བོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཆབ་སྲིད་འཕེ་བསྐྱར་གྱིས་གཙང་ཕྱོགས་ཤར་རི་
མངའ་བདག་དགོན་སོགས་དང་ཕྱོངས་འདྲིའི་བརྒྱུད་འཛིན་གཉིས་པན་ཚུན་འབྲེལ་ལམ་གཏན་ཆད་
ལྷ་བུས་དང་སང་དབང་ལུང་གི་རྒྱན་འབྲས་མོ་ཕྱོངས་འདྲིར་མི་བཞུགས།

བོད་གཙང་ཕྱོགས་བྱམས་པ་སྤྱིར་གཙང་གྲར་སྟོན་དགོན། ལུང་རི་དགའ་ལྷན། ཤར་རི་
དགོན། ལྷུག་གདོང་བྲག་དཀར། བཙན་བྲག་ ཐགས་བྲག་ལྷུག་གི་སྐབ་སྡེ་སོགས་ཇི་
མངའ་བདག་ཕུན་ཚོགས་རིག་འཛིན་གྱིས་ཆགས་བཏབ་པའི་དགོན་སྐབ་སྡེ་རྣམས་ད་བར་མ་ཉམས་
པར་བཞུགས་ཚེ་དེ་ཕྱོགས་མངའ་བདག་ནས་བརྒྱུད་པའི་དབང་ལུང་ཆད་ལྷན་ཡོད་པའང་སྲིད་མཐའ་
མ་བཀག་པས་ད་ལྟ་དང་སྤྱད་ནས་འབྲོན་པའི་སྤྱང་སོག་བརྒྱུད་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཕྱོགས་ཉམས་
པ་སོར་རྒྱུད་མ་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱིས་སྟོན་བྱོན་རྒྱལ་བ་གོང་མའི་ཕྱག་སྲོལ་བཟང་པོ་གཙུག་སྐྱེས་ཀྱི་
རྒྱན་སྟོང་བ་ལས་ཕྱག་ལེན་དང་ཡི་གེ་སོགས་ཅུང་ཟད་འཕུགས་པར་བསྐྱེད་དེ་གཏན་སྐབས་བྱེད་པ་
འདི་རིགས་ཕྱགས་ཁུངས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཆེ་བས་རང་གཞན་སྐྱེས་ཀྱང་གཟབ་འཚོལ།

དེ་ལྟར་སྤྱང་སོག་གོང་གསུམ་གསང་སྤྱགས་སྡེ་འགྱུར་བཀའ་གཏེར་གྱི་བསྟན་པར་གསན་བསམ་
སྟོམ་གསུམ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྐྱེས་སྐྱེས་སྤྱིལ་བའི་བཀའ་དྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་གཞལ་
བའི་ལུལ་ལས་འདས་པ་དུས་འདིར་འགྲན་པའི་ལྷ་དང་བྲལ་བར་བཞུགས་ཀྱང་ཕྱིས་དེར་སོག་སྟོག་པ་
ཙམ་ལས་རང་ཕྱོགས་སུ་འང་མཚན་ཙམ་བག་ལ་ཞུ་ཉེར་གྱུར་པ་དང་། སོག་སྟོག་པས་མཛད་པའི་
སྤྱང་ཙེ་གཏེར་སྟོན་ཞིག་པོ་སྤྱིར་པའི་རྣམ་ཐར་མདོ་རྒྱས་འཚམས་པ་ཞིག་བཞུགས་ཀྱང་དཔེ་རྒྱན་
དགོན་པ་དང་། གཞན་སོག་སྟོག་པ་དང་གོང་ར་ལོ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་མཛད་རྣམས་སྤྱང་འགྱུར་འདུས་པ་
མདོའི་སྤྱི་དོན་ལས་མདོར་བསྐྱེས་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་མི་བཞུགས་པས་ཐོར་བ་བཏུས་པའི་ཚུལ་གྱི་
ཉོགས་བརྗོད་ཞིག་གསར་བསྐྱིགས་བྱུང་ན་རང་དང་སྐྱེལ་བ་མཉམ་པ་འགའ་ལ་མན་པའང་སྲིད་སྟམ་
ནས་སྤྱང་སོག་གོང་གསུམ་དང་ཀུན་གཟིགས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་གཉིས་ཆར་ནས་སྤྱང་འགྱུར་བཀའ་
གཏེར་གྱི་བསྟན་པར་ཕྱག་རྒྱུས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཕྱོགས་མཚུངས་པས་ཇི་དེ་དག་གི་ཐོར་བ་བཏུས་པའི་
ཉོགས་བརྗོད་ཕྱོགས་གཙུག་ཏུ་བསྐྱིགས་པ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དང་།

སྤྱིར་སྤྱང་ཙེ་གཏེར་སྟོན་ཞིག་པོ་སྤྱིར་པ་འདི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་གསང་སྤྱགས་
སྤྱང་འགྱུར་གྱི་བསྟན་པར་ཕྱག་རྒྱུས་བཀའ་དྲིན་ལོན་ཏུ་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་གཏེར་ཁ་གོང་འོག་ །སྤྱི་མ་
དགོངས་འདུས་སོགས་གཏེར་སྟོན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གཏེར་ཚོས་ལ་ཉམས་བཞེས་འཆད་ཉན་ཚོག་
ཁྲིགས་མཛད་པ་ལས་ཇི་ཉིད་ཀྱི་གཏེར་གསར་མང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་ཕྱག་བཞེས་རྒྱར་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་

རྒྱུན་དཀོན་པས་དུས་སྤེམ་དབང་ལུང་ཉལ་སྤྲོ་བར་གྱུར་སྐབས། རྣམ་སྤྲོད་པའི་ཚོན་བསམ་བཞིན་
ཤིང་པ་བཟུང་བ་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་གྲོགས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་སྤྲོད་ཅི་གཏོར་སྟོན་
འདིའི་གཏོར་ཚོས་ཀྱི་དབང་ལུང་གི་རྒྱུན་མཐུད་པ་ལས་དིང་སང་གི་བར་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པ་
དམན་པ་བདག་ལྟ་བུས་ཀྱང་སྐལ་བཟང་མཛད་དུ་གྱུར།

འཇམ་མགོན་ཀོང་སྐལ་རྗེས་མཛད་པའི་དབང་ཚོག་ལྷན་རྒྱུན་གྱི་སྐོར་ཡང་སྤྲོ་བ་རྒྱལ་བ་འདུས་པ་
དང་ཐུགས་ཀྱི་ཚོར་བུའི་སྤྲོས་དབང་རྒྱན་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་བྱུང་འཇུག་ཐིག་ལེ། ཚོ་སྐལ་རྒྱལ་བ་
འདུས་པའི་དབང་ཚོག་འཆི་མེད་ཐིག་ལེ། ཏུ་མགིན་ནག་པོའི་དབང་ཚོག་ཐུགས་ཀྱི་ཡང་ལུན།
ཟབ་པ་སྐོར་བདུན་གྱི་དབང་ཚོག་རིག་འཛིན་ཐུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། ཟབ་པ་སྐོར་བདུན་ལས་ལྷ་མོ་
མེད་སྐལ་ཐབས་རྗེས་གནང་བཀོད་པ་རིག་འཛིན་ཞལ་གྱི་ལུང་བཟང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཁོར་བ་
ལས་སྐོལ་གྱི་ལས་བྱུང་དངོས་གྲུབ་གཏོར་བྱུང་སྟེང་པོ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་དབང་ཚོག་དངོས་
གྲུབ་ཚུ་རྒྱན། ལྷ་མ་དྲག་པོ་ཡང་གསང་མེ་འཁོར་ཞི་དྲག་གི་དབང་ཚོག་གནམ་ལྷགས་ཟེལ་པ་
བདུད་ཅིའི་བུམ་བཟང་། ཐུག་ཏོར་དབང་ཚོག་ཚོ་རྗེའི་ལུན་ཐིག་ས། བདེ་མཚོག་མཁའ་འགོ་
གསང་སྐལ་གྱི་དབང་ཚོག་དབང་ཆེན་འཕྲུལ་གྱི་བརྟུང་འབེབས་སོགས་མཛད་དེ་ཟབ་གཏོར་འདིའི་
བསྟན་པའི་སོག་གསོ་བའི་བཀའ་དྲིན་གྱི་སྤྲོད་པོ་བརྒྱུད་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡང་དྲན་པར་རིགས་སོ།།

དེ་ལྟར་སྤྲོད་སོག་གོང་གསུམ་དང་ཀུན་གཟིགས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་སྤྲོགས་གཉིས་ཆར་ནས་སྤྲུའ་
བཀའ་གཏོར་གྱི་བསྟན་པར་སྤྲོག་རྗེས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་མཉམ་དུ་བཞུགས་པས་རྗེ་དེ་དག་གི་ཐོར་བ་བརྟུས་
པའི་རྟོགས་བརྗོད་སྤྲོགས་གཅིག་ཏུ་སྤྲོགས་པ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་མཁའ་སྤྲོད་
འགྲམ་མོ་གཤོངས་སྟེང་ཡངས་པར་སྤྲོད་སོག་གོང་གསུམ་གྱི་བརྒྱུད་འཛིན་མཆེད་ཚུལ་དང་ཀུན་
གཟིགས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་སྐོར་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྤེམ་སྤྲུའ་ལྟར་སྤྲོད་བསྟན་ལ་སྤྲོག་རྗེས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཚུལ་
ཐོར་བ་བརྟུས་པའི་རོ་མཚར་རྟོགས་བརྗོད་བསྐྱེད་བཟང་མཐར་སྟེང་འདྲན་པའི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིག་
ཚོགས་ལ་མ་འཛོམས་པར་ལེའུ་དང་པོ་སྤྲོད་སོག་གོང་གསུམ་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་རྟུགས་བསྐྱེད་སྤྲུ་
བཀོད་པ། ལེའུ་གཉིས་པ་མཁའ་སྤྲོད་འགྲམ་མོ་སྤྲོངས་སྤྲུ་སྤྲོད་སོག་གོང་གསུམ་གྱི་བརྒྱུད་འཛིན་
མཆེད་ཚུལ།

ཀུན་གཟིགས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་གསུང་རྣམ་ཐར་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ཚོ་མ་གཞིར་
བུས་ཏེ་ལེའུ་མོ་སོར་བརྟུས་པར་ལོག་ས་ཉིད་དང་ཚོས་དམ་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྤྲོས་ཆེན་བྱུང་བདག་པམ་
སྟོན་ལས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་རབ་དཀར་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། སྟོན་སྟེང་གཏོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་

ལིང་རྟ། འབྲི་གུང་རིག་འཛིན་ཚེས་གྲགས་ཀྱི་རང་རྣམ་གསོལ་པོའི་དགའ་སྟོན་སོགས་ཚད་ལྡན་གྱི་
ཡིག་ཆ་ལས་གསལ་བ་རྣམས་རྒྱབ་བསྟོན་ལུང་འབྲིན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་
མཚམས་སྟོར་གྱི་ཕལ་པའི་ཚིག་ལྟར་ཉུང་དུ་བྱེད་པའི་སྲར་མེད་གྱི་ཡིག་ཆར་རྫོམ་ཏེ་ལེའུ་གསུམ་པ་
ལབ་མེས་རིམ་བྱོན་ནས་བཟུང་སྲ་འགྲུར་རྙིང་བརྟན་ལ་ཕྱག་རྗེས་ཆེ་བའི་ཟུར་གྱི་གདུང་བརྒྱད་
འབྲུལ་མེད་དུ་མཚན་དཔེའི་འཇུག་ཞལ་གསར་དུ་བཞེད་ཚུལ།

ལེའུ་བཞི་པ་སྲ་འགྲུར་རྙིང་མའི་གྲུབ་བརྟེས་རིག་འཛིན་བརྒྱུད་པ་ཟབ་མ་ཆད་པའི་དོན་རྗེས་སྟོན་
དཔོན་གཙུག་གི་ནོར་བུར་བསྟན་ཏེ་སྤིན་ལོལ་གྱི་རིམ་པ་གསལ་ཚུལ། ལེའུ་ལྔ་པ་སྟོན་སྲུབ་ཉམས་
བཞེས་མཛད་ཚུལ། ལེའུ་དྲུག་པ་དོ་མཚན་དག་པ་རབ་འབྲུམས་གྱི་གཟིགས་སྒྲུང་འཆར་ཚུལ།
ལེའུ་བདུན་པ་སྤིན་ལོལ་གྱི་གདམས་པས་སྐལ་ལྷན་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ། ལེའུ་བརྒྱད་པ་རྗེ་ཉིད་ལ་
དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སྟོན་སྲུབ་བཀའ་བློན་གྱི་འབྲུར་དུ་ལྷེ་བའི་སྤྱིས་ཆེན་འགའ་ཡི་མཛད་རྣམ་མདོ་ཙམ་
བཀོད་པ། ལེའུ་དགུ་པ་སྒྲུང་སོག་གོང་གསུམ་ལ་བཀའ་བཀོན་མཛད་པའི་དགོངས་གཞི་ལ་དཔྲད་
པ། ལེའུ་བཅུ་པ་མཚན་དཔེས་རྒྱན་པའི་སྤྱད་གྱིལ་མི་མངོན་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱུས་ཚུལ་གྱི་
མཚུག་རྗེས་པའི་རྟོགས་བརྗོད་འདི་སྤྱི་གསུམ་སྲུབ་པ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་རྒྱལ་བོད་གྱི་ཤེས་རིག་
ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཉམས་ཞིབ་སྟོན་བྱེད་པ་ (Dr Anna Balikci-Denjongpa)དང་དེ་གའི་
དཔེ་མཛོད་དོད་པ་པ་སྐྱེ་ཞབས་བསོད་ནམས་ཕྱིན་ལས་ལགས་གཉིས་གྱིས་རྟོགས་བརྗོད་འདིའི་སྤྱིང་
དོན་མདོར་བསྐྱུས་ཤིག་ཅིས་ཀྱང་བཀོད་པར་བསྐྱུལ་བ་ལ་བརྟེན་སྤིང་དོན་ཐར་གྱིང་དགའ་འཚལ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ཉིད་མཁའ་སྟོན་འབྲས་མོ་གཤོངས་གྱི་གནས་མཐིལ་བྲག་དཀར་བཀྲིས་སྤྱིངས་གྱི་བྱང་དོས་
སྒྲུང་སོག་བརྒྱུད་འཛིན་མངའ་བདག་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལུན་ཚོགས་རིག་འཛིན་གྱི་གདན་ས་གསུམ་
པ་ཟེལ་གཞོན་དགོན་གྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ལྷེ་བའི་འབྲུལ་འཁོར་བཅད་ཅིང་། སྲ་འགྲུར་རྙིང་མའི་གྲུབ་
མཐར་ལུགས་ཏེ་དོ་གྲུབ་ཆེན་སྤྱིང་བཞི་པ། རྗེས་ཆེན་མཁའ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷུབ་བརྟན་བརྩོན་
འགྲུས་སུན་ཚོགས་། མཁའ་ཆེན་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་སོགས་གྱི་གསུང་གི་བདུན་ཅིས་འཚོ་བའི་སྐལ་
བཟང་ཅན་འབྲས་བུའི་སྲ་འགྲུར་བཤད་བྲ་ལྷུབ་བརྟན་མདོ་སྤྱོད་ཚོས་སྤྱིང་གྱི་སྟོབ་སྤྱིའི་འགན་
འཛིན་མཁའ་ལྷ་ཚོ་རིང་ཞེས་འབོད་པའི་གདོལ་སྟོན་མཁའ་དེས་ཕྱི་ལོ་2000རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་
ཐམས་ཅད་འདུལ་ཞེས་པ་མེ་པག་རྒྱ་བ་དུག་པའི་ཆེས་ཉེར་གཅིག་རིམ་གཟའ་སྟོན་པའི་ཉིན་བཀྲིས་པའི་
ཡི་གེ་པ་ནི་ཅིས་རིག་སྤྱོད་དགོངས་ཚོ་རིང་དོ།།

སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ།

བཀྲ་ཤིས་མཁའ་སློབ་ཚེས་གསུམ་རིང་ལུགས་ཇི་མ་མེད།།
 བཀྲིས་མདོ་སྐྱ་སེམས་གསུམ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལ།།
 བཀྲིས་གཞན་རྒྱུ་མི་འཛོག་སྐྱང་སོག་གོང་གསུམ་གྱི།།
 བཀྲིས་བརྒྱད་འཛིན་རྒྱས་ལ་མཚོག་གསུམ་མཐུན་འགྲུར་མཛོད།།

ཚེས་དང་སྲིད་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཕྱན་ཚོགས་ཀུན།།
 འབད་མེད་སྣོལ་བ་རིག་འཛིན་སློབ་མ་ཡིས།།
 ལྷ་བསྟན་སྲིད་འཁྲུལ་བུལ་སྐྱང་ཅེ་པའི།།
 ཟབ་གཏོར་རྒྱ་མཚོས་སློངས་འདི་གཏན་དུ་བསྐྱིདས།།

ལྷ་རིག་གངས་ལ་འགྲིངས་པའི་གདོང་ལྷ་པས།།
 ལྷ་པའི་གསུང་གསང་སྟོལ་ལ་ལྷ་སྐྱིས་ཚོགས།།
 ཅ་ཅོ་སློགས་ལ་བསུན་ཏེ་བཏང་སྟོམས་སུ།
 མཛོད་ན་བདག་ལྷས་གཉིས་དོན་མི་འགྲུབ་འཁྲུམས།།

འོན་ཀྱང་དགོས་པ་དགོངས་གཞི་གཞོད་བྱེད་གསུམ།།
 ཇི་བཞིན་འཁྲོལ་ལ་ཡང་ལས་ངལ་མི་མཁོ།།
 བསགས་རྒྱབ་དམན་ལ་གོལ་སར་འགྲུར་རིག་ནས།
 ཡོངས་སུ་ངལ་འདི་ལྷ་ཡི་མིང་གིས་སོ།། །།